

ЎЗВИЯТ БА СУС

Он ба Ўзбекистон имкон медахад низоми савдои одилонро бо 164 кишвар ба роҳ монад ва бозорҳои мунтазам дарёбад

Тағйироти воқеияти геосийёси, ки солҳои охири ба амал омаданд, ба вазъи савдои хориҷи низ таъсир гузаштанд. Санкцияҳои кишварҳои гарбӣ, ки нисбати ҳақ қатор давлатҳо эълон шуданд ва чораҳои қавобии онҳо, ба қатъи кишиёбии қурби асьор, ба робитаҳои солҳои дароз ба роҳмондашудаи тиҷорат таъсири мубалғ мерасонд. Ин, дар навбати худ, ба иқтисодиди миллий таҳдиди муайян ворид карда, диверсификасияи беш аз пеш фаъоли боркешони содиротиви воридотиро ба миён меорад. Аз ин рӯ яқе аз дастовардҳои асосии сийёсати савдои кишвар ин ба Созмони умумичаҳонии савдо эъзо шудани Ўзбекистон аст. Мақсади асосии он боло бардоштани некуҳолии аҳоли ва таъмин сохтани одамон бо шуг, рушди устувори иқтисодиди кишварҳои ҳама аз тариқи ба тартиб андохтани қоидаҳои шаффофи савдои байни давлатҳои эъзо ва фароҳам овардани шароити барои барқаророти савдои одилона, пешгирии ва мунтазам, аз ҷумла, чораҳои ҳамроҳсозии бинобар муқабал ба протекционизм мебошад.

Ҳоли ҳозир тақрибан 25 мамлақати ҳама, аз ҷумла Ўзбекистон, барои ҳамроҳ шудан ба созмон гуфтунд ва мегардад. Ба шарофати ўзвийат ба СУС Ўзбекистон ба шароити хеле мусоиди дастрас ба бозори хориҷи фурӯши мол ва хидматҳо аз ҳисоби боварибахшиву эътидоли фаъолияти иқтисодиди хориҷи эъзои СУС, ҳамчунин дастбӣ ба воситаи Созмони бинобар танзими таллоҳои тиҷоратӣ ва пешгирии чораҳои таъзиқ муваффақ мегардад.

Вобаста ба ин, метавон боз ба як масъалаи муҳим таваққуф кард, яъне ўзвийат қимат ба СУС барои Ўзбекистон чӣ меаҳада? Пеш аз ҳама ба бозорҳои хориҷи баромадани маҳсулотӣ қорҳонаҳои моро таъмин мекунанд, ба истеъмолгарон бошад, интихоби зиёди мол ва хидматҳоро меаҳадад, номгӯии онҳо дар мамлақат хеле меафзояд. Ўзбекистон ҳам барои хориҷиён ва ҳам барои сармоягузориҳои ватанӣ беш аз пеш қолиб мегардад.

Тавре ки ақсар қорҳинасон мегӯянд, ўзвийат ба СУС, пеш аз ҳама, барои содиргарони кишвари ўз, яъне онҳое, ки маҳсулотӣ худро ба мамлақатҳои дигар мебаранд, мифид мебошад. Агар пештар нисфи содироти кишвари моро наҳи пахта ташкил карда бошад, баъди кулдан даст қашидан аз содироти пахта фурӯши сарулибоси тайёр ба хориҷа 4 баробар зиёд шуд, фурӯши маҳсулотӣ бофандагӣ бошад, аз 3 миллиард доллар гузашт. Дар натиҷаи соли 2021 ба

низоми GSP+ ҳамроҳ шудани Ўзбекистон содироти маҳсулотӣ тайёр ба бозорҳои Аврупо 1,5 баробар афзуд.

Ўзвийат ба СУС барои зиёд гардиани содироти маҳсулотӣ тайёр имкониятҳои бештаре фароҳам меорад. Маҳз барои ҳамаин ҳам Ўзбекистони соли 2019 қараёни аъзошави ба ин сохтори байналҳалқиро ба роҳ монд ва дар давраи сипаришуда дар самти мазкур қадамҳои боэътимом гузошт. Умуман, ўзвийат ба СУС барои кишварҳои ўзвӣ он ҳақ қатор афзалиятҳои медахад, вай ба шарофати талаботи шаффофи сийёси ба эътидоли бештари тиҷоратӣ мусоидат менамояд ва ба кишварҳои эъзо имкон намерасад, ки нисбати якдигар монеаҳои тиҷоратӣ ба миён оваранд. Ин, чун аъна қаробат медахад, ки муҳити тиҷоратӣ ба шарофати дастбӣи васеътаре ба бозор ва нарҳҳои муттасилу пешгиришаванда зиёдтар гардад.

Боз як имконияти Ўзбекистон ин рушди сайёҳӣ, вусъат пайдо кардани имкони қаробат, қохиш ёфтани маҳдудиятҳои ғаиритарифӣ, афзудани саҳми сармояҳои бевоситаи хориҷи ба иқтисодиди мамлақат ба иқтисодиди мамлақат ба иқтисодиди мамлақат ба шумор меавад.

Яъне ҳар қадар баҳои ашёи воридотӣ қимат меавад, нарҳи маҳсулотӣ тайёрӣ истеҳсоли ватанӣ ҳамон қадар арзонтар мегардад. Ин рақобатбардориро зиёд мекунанд. Ҳарчанд вай метавонад дар давраи аввал ба истеҳсолоти миллий таъсири ноҳуш гузорад, дар пешамоҳи дур омилӣ мусбаб бобати фароҳам овардани муҳити рақобат мегардад. Фаъолияти монополияи ватанӣ ба бозори дохилӣ қатъ мешавад, муҳити озоди рақобат ба миён меояд.

Ҳадафи асосии СУС аз озодкунии минбаъдаи савдои ҳамаин ва таъмин сохтани шароити одилонаи рақобат иборат аст. Дар доираи СУС боқҳои воридоти дар сатҳи муайян кам шуда, афзоиши ҳаҷми савдои Ўзбекистон бо давлатҳои эъзои СУС пешбинӣ мегардад. Эътидол ва эътимом ба худ ба баланд гардиани эътимомии сармоягузориҳои мусоидат менамоянд, ки чун қимат боиси афзоиши сармояҳои бевоситаи хориҷи мегардад, ки метавонад ба рушди бозори дохилӣ тақони иловагӣ диҳад.

Мутахассисони Созмони Милали Муттаҳид бартариҳои зерини низоми СУС-ро қайд мекунанд, ки аввало ин муносибати конструктивӣ ба ҳаллу фасли таллоҳои тиҷоратӣ мебошад. Яъне бо афзудани ҳаҷми савдо, зиёд шудани номгӯии мол, ҳамчунин бештар гардиани миқдори кишвар ва ширкатҳои тиҷоратӣ эътимомии сар задани таллоҳо низ ҳақ. Низоми СУС бошад, барои ҳаллу фасли таллоҳо бо роҳи орому салоҳиятнок қимат мерасонад. Кишварҳое, ки дар

таллоҳо иштирок мекунанд, ҳамеша саъй менамоянд, ки дар ҳаҷорҷубаи муоҳидаи дарамал кор баранд.

Дуюм ин низоми таъба ба қоидаҳост, на ба қудрат. Яъне қарори СУС дар поъи консенсус қабул карда мешавад. Қарорҳои СУС аз қониби тамоми эъзо маъқул донида, бо консенсус қабул шуда ва аз тарафи парламентҳои тамоми давлатҳои эъзо тасдиқ гардидаанд. Қарорҳои ҳама яқсонд. Кишварҳои сарватманд ва нодор барои ҳифз намудани ҳуқуқи худ дар доираи тартиботи СУС бинобар танзими таллоҳои имконияти баробар доранд.

Сеюм, озодкунии шартҳои савдо сатҳи зиндагиро баланд мебардорад. Низоми ҳамаини СУС менамояд дар савдо аз тариқи баргузори қардани гуфтундидҳо, ҳамчунин аз ҳисоби истифодаи раванди таҳрир накардан кам қунад. Дар натиҷаи кам шудани таваққуфи истеҳсоли (бинобар он, ки воридоти дар истеҳсолот истифодашаванда арзон аст), ҳамчунин нарҳи маҳсулот ва хидматҳои тайёр, охирон музди қамтарин барои зиндагиро қохиш меаҳадад.

Ҳулоса, ўзвийат Ўзбекистон ба Созмони умумичаҳонии савдо имкон медахад низоми савдои одилона бо 164 мамлақат ба роҳ монда шавад ва доирӣ бозорҳои муттасил гардад.

Ин маънои онро дорад, ки номгӯии маҳсулотӣ доирӣ сифати олий, даромад, иқтисод ва шуг, имконияти татбиқ сохтани манфиатҳои қорӣ ва стратегии тиҷоративу иқтисодӣ бо роҳи иштироки самарбахш дар гуфтундидҳои бисёрҷанбаи тиҷоратӣ хангоми қорқарди қоидаҳои нави савдои байналҳалқӣ меафзояд.

Дар бораи афзалияти фаъолияти СУС он санад шаҳодат медахад, ки бинобар озодкунии шароити байналҳалқӣ ҳаҷми мубодилаи моли ҳамаини байни кишварҳои эъзои он 5 баробар: аз 5 триллион доллар соли 1995 соли 2022 то ба 25,5 триллион доллар афзуд. Ҳамчунин аз соли 1995 дар тамоми таърихи низоми бисёрҷанбаи савдо ягон мамлақат аз ўзвийати созмон даст нақашид.

Аз мо – эъзои парламент чӣ тақозо мегардад? Бояд қонунгузориҳои миллиро бо дарназардошти қарорҳои СУС ва мувофиқи талаботи байналҳалқӣ ба тартиб оварем, ҳамоҳанг созем.

Умуман, ҳамақорӣ дар рушди устувори кишварҳо ва беҳсозии некуҳои аҳолии онҳо аз тариқи таъмин сохтан ва вусъат додани алоқаҳои озод ва шаффофи тиҷоратӣ ба ҳадафҳои ислоҳоти иқтисодиди мамлақат, ки дар Ўзбекистон татбиқ мешавад, куллан мувофиқат мекунанд.

Эмма АСЛОНОВА,
депутати Палатаи қонунгузори Олий Маҷлис.

Дар арафаи чашни 32-солагии истиқлолияти мамлақатамон бо ташаббуси ҳокимияти вилояти Андиҷон дар ҳамаи шаҳр ва навоҳии вилоят намоишгоҳҳои тиҷорати хӯроқҳои арзоншуда ва маҳсулотӣ ҳоҷагии қишлоқ ташкил гардид.

Аз растаҳои намоишгоҳи дар 14 маҳаллаи шаҳри Андиҷон ва маркази шаҳри ноҳияҳо қорро оғоз намуданд, маҳсулотӣ иттиҳоди «Маҷмӯи савдо ва бозорҳои вилояти Андиҷон», ЧММ «Андиҷонгуштсавдо», «Андиҷонбалиқ», қорҳонаҳои паррандапарварӣ, ҳоҷагии фермери ва маҳсулотӣ полизиву хӯроқворӣ, меваву сабазавоти кишварзон қой гирифтаанд.

Суратгир: З. УМУРЗОҚОВ (Ў.А.)

РОҲИ СИМТАНОБ ВА ИСТОҲИ МОШИҲО

Дар ноҳияи Зомин бо мақсади рушди соҳаи сайёҳӣ фаъолияти дирексияи худуди сайёҳӣ-рекреатсионии «Зомин» ба роҳ монда шуд. Барои созмон додани ин худуд 2007 гектар майдони замин ҷудо карданд.

Мувофиқи нақшаи худуди сайёҳӣ-рекреатсионӣ сохтани объекти қиматаш 2,8 трлн. сӯми на дар назар дошта шуда буд. Қохи анҷуманҳои доирӣ 225 қой, маркази дилхушкунии оилавӣ, 4 меҳмонхонаи қорситордор ва 7-тояш сеҳиторадор, роҳи замонавӣ симтаноби панҷсамта, 7 тарабхона ва қаҳвахона, шоҳроҳи қӯҳи лиҷатоӣ дарозияш 8 километр ва 13-то атраксионӣ тобистона низ аз ҳамаин ҷумлаанд.

Дар асоси дизайни замонавӣ ба шоҳроҳи овозон 36-то ҳонача (кабина) мӯчаҳаз карда шудааст. Яқбора то 1200 нафар мизочор қабул карда метавонад. Ҳамчунин барои мизочор қулай фароҳам овардан дар қисми поёнии роҳи симтаноби истгоҳи автомобилҳои иборат аз панҷошёна сохта шудааст.

«Зомин» роҳи замонавӣ симтаноби ва истгоҳи бисёрёнадорӣ мошинҳо сохта, ба истифода супурда шуд.

Анорбой НАЗАРОВ,
ҳабарнигори «Овози тоҷик».
Вилояти ҶИЗЗАХ.

ДЕҲАИ ВОЧАХ ҶАРОҒОН МЕШАВАД

Дар ноҳияи Сарисийи вилояти Сурхондарё ҳанӯз ҳама деҳаҳои деҳаҳои дурдасте, ки бидуни истифодаи барқ зиндагӣ пеш мебаранд. Деҳаҳои Қундаи Ҷувоз, Сиро, Источӣ беоб ва Вочах ба ин мисол шуда метавонанд. Таъи як соли охири намоёндогони ҳокимияти ноҳия ва вилоят ба ин деҳот бисёр дидан намуда, бо ҳаёти мардум аз наздик шинос шуданд.

Инак, бо саъй ва ташаббуси аъзои Сенати Олий Маҷлис Абдуғанӣ Сангинов ба деҳаи Вочах, ки аз маркази ноҳия зиёда аз 70 км роҳ аст, хати қувваӣ барқ қашида мешавад. Барои қашидани хати қувваӣ барқ 100 дона сутунҳои маҳсули оҳани, 18 км нуқил ва трансформатор қувваташ 160 кВа ҷудо карда шуд. Барои насб қар-

дани сутунҳоро қашидани нуқилҳо ҳоло техникӣ маҳсус бо суръат қор мекунанд. Дар назар аст, ки дар миёнаҳои фасли тирамоҳ деҳаи Вочах то ҳанӯз қувваӣ барқ надида ҷаарогон мешавад.

Олим ПАНҶИЗОДА,
муҳбири «Овози тоҷик» дар вилояти Сурхондарё.

ХАБАРҲО

САҒФАШИИ АСПҲО ДАР ПОЙТАҲТ

Ба пешвози чашни истиқлолияти бо ташаббуси Гвардияи миллий тахти ҳамқорӣ бо ҳақ қатор сохторҳои кавалерияи гвардиявӣ дар пойтахт қадамзании бонизомии (паради) аспҳо ба таври тантанавӣ сурат гирифт.

Ҳусусан, аҳолии шаҳр ва меҳмононе, ки дар хиёбони Амир Темур сайр мекарданд, аз тамошои қаддаи бонизомии аспҳо таассуроти хуб бардоштанд. Мақсад аз чорабинӣ – тарбияи насли чавон дар рӯи ватанпарварӣ ва садоқат ба арзишҳои миллий. Маълум, ки тӯли садсолаҳои зиёд дар ҳақ гуна ҳарб ва муқоризаҳои алайҳи истилогарон ба қангаворони мо асп ҳамроҳи доимӣ буд. Тарғиботи миллият низ дар ин чорабинии ватанпарварона аҳамияти муҳим қасб намуд.

Сафи саворон аз назди меҳмонхонаи «Ўзбекистон» то меҳмонхонаи «НУАТТ» тахти садои оркестр ҳаракат намуд. Тамошо алалҳусус ба худсолони шаҳри марҳангез буд, зеро қисмате аз онҳо аспро ба таври зинда бори аввал дар ҳаёти худ пешӣ назар медиданд.

ВОХҲУРИИ СЕ АВЛОД БА ШАРАФИ ЧАШНИ БУЗУРГ

Дар саросари кишвар ба муносибати 32-юмин солгарди истиқлолияти давлати Ўзбекистон тахти ширӣ «Барои ҳаёти нава – барои Ўзбекистони Нав» чорабиниҳои идона сурат мегиранд.

Яқе аз ин гуна тадбирҳо дар ноҳияи Чилонзори пойтахт ба амал омад, ки онро «воҳурии се авлод» номида мумкин. Барномаҳои консертӣ диққати тамошобиноро ба худ қашид. Маърузаҳо хонда шуданд, барномаи шоиро нависандагон низ рангин ва диққатҷалбкунанда буд. Асосан дар бораи қомебай ва вусъати қорҳои васеи бунёдгарона, ҳоссан муҳайёшави шароити мусоид барои аҳоли ҳарф зада шуд, ки вақтҳои охири ба ҳаёти сокинони ноҳия мазмуни нава бахшиданд. Рӯиқорҳои ин гуна чорабиниҳои маънавию фархангӣ дар арафаи чашнҳо ҳусусан ба тарбияи чавонону навра сонне мусоидат хоҳад кард, ки ояндаи худро ба ояндаи Ватани Бизор вобаста ва ҳамоҳанг мешуморанд.

МЕТРОБУСҲОИ РОЙГОН ДАР ЮНУСОБОД

Дар ду истгоҳи охириини самти «Юнусобод»-и метрополитен («Юнусобод» ва «Туркистон») қорҳои таъмири оғоз ёфтанд.

Назар ба таҳмини мутахассисон таъмир қарор қилин давом мекунанд. Ақнун муваққатан истгоҳи охириини самти қишршуда «Шахристон» мебошад. Барои офаридани қулайӣ ба аҳоли, яъне таъмини равюи пассажирон байни «Шахристон» ва «Туркистон» аз 26 август ҶС «Тошшаҳар-транс» 10 автобуси гунҷишави ва се ҷудо намуд. Ин автобусҳо «метробус» ном гирифта, байни маҳаллаи Шахристон ва квартали 12-уми ноҳияи Юнусобод аз панҷи субҳ то соати дуваздаи шаб ҳаракат ва ба аҳоли ройгон хидмат мерасонад. Пассажиҳро ҳамагӣ се дақиқа метробусҳоро мунтазир шуданашон мумкин.

М. ШОДИЕВ,
муҳбири «Овози тоҷик».

ИҚТИДОРИ ИҚТИСОДИ ИНКИШОФ МЕЁБАД

Дар ноҳияи Фориш дар арафаи 32-солагии Истиқлолияти Ўзбекистон ба бунёд қардани заводи сементбарори «Sofkor» пойдевор гузоштанд.

Ин қорҳона бо сармои ҳокимияти вилояти Ҷиззаҳ, ширкатҳои Ҷумҳурии Мардуми Чин «Western Pte LTD» ва Ҷумҳурии Тоҷикистон «MOXIR PLAZA» барпо хоҳад ёфт. Бо ин мақсад аз худуди ноҳияи Фориш 50 гектар замин ҷудо карда шудааст.

Дар маросими пойдевормони завод ҳокими вилоят, ҳамчунин директори Ширкати Чиноии «Western Pte LTD» Сао Сзын Шун ва Сафири Факултура ва Мухтори Ҷумҳурии Тоҷикистон дар Ўзбекистон Абдуҷаббор Раҳмонзода суҳан қарданд.

Ин завод соле бо иқтидори 2,4 миллион тонна қор мекунанд ва асо-

Анорбой НАЗАРОВ,
ҳабарнигори «Овози тоҷик».
Вилояти ҶИЗЗАХ.

ИДИ ИСТИҚЛОЛ БО ТАНТАНАИ ХОС МЕГУЗАРАД

Мувофиқи нақшаи ҳокимияти вилоят дар ноҳияи Сӯх таҷлили 32-юмин солгарди истиқлолияти Ватани азизамон бо рӯзи 25 август рост омад. Ба ин муносибати яқе аз майдонҳои назди бозори нави маркази ноҳия намуд ва шукӯҳи идонаро қасб менамуд.

Дар як тарафи ин майдон, рӯи саҳнаи қалон овоззонҳо барои мардум хунаромӣ мекарданд. Дар тарафи дигари он, ҳар ҷо-ҷо чарчҳо давлатиро овехта буданд, ки аз боди сабои дарёи шӯҳи Сӯх бо виқори хос парфшонӣ мекарданд.

Ин лаҳза чанд мошин омада дар шафати майдони идона қарор гирифт. Бо роҳбарии ҳокими ноҳия Сайидбахром Сайидмусоев як гурӯҳи мизбонон ба истиқболи меҳмононе шитофтанд, ки барои ширкат дар маросими боатанна аз вилояти Боткенти Қирғизистон даъват шудаанд.

Меҳмононро ҳокими ноҳияи Боткент Учқун Ҷурабов сарвари менамуд. Дар ин гурӯҳи чанд нафарро одамони расмӣ ва боқимондашонро намоёндогони рустоҳои наздимарзӣ ташкил менамуд.

– Имрӯз дар ноҳияи мо иди қалон барпо аст. Мо бо иштироки як гурӯҳи ҳамсояҳои худ аз вилояти Боткент иди истиқлолияти Ватанамонро таҷлил мекунем. Ман меҳмонро ба ин маросими идона хайрамақдам меӯям ва умедворам, ки муносибатҳои ду кишвари ҳамҷавор – Ўзбекистон ва Қирғизистон сол аз сол мустаҳкам ва доираи ҳамқорӣҳои мо боз васеътар хоҳад шуд, – гуфт ҳоким.

– Моро давъати шумо, ҳамсоягон, хеле шоду мамнун сохт ва бо қамолӣ эҳтиром ва майли тамоми барои иштирок дар ин тантанани бошукӯҳи таърифи овардем. Қирғизҳои атрофи Сӯх бо мардуми он аз қадим дӯсту бародардор зиндагӣ карда омаданд ва ин аънаи некро мо бояд идома диҳем, – гуфт Учқун Ҷурабов. – Қирғизистон низ дар арафаи иди истиқлолияти худ қарор дорад. Ман ба намоёндогӣ аз ҳокимияти вилояти Боткент ҳамаи шуморо бо фаро расидани иди истиқлол самимона табрику шодбах меӯям. Бизгор, решаҳои дӯстиву рафқати мардумони мо боз ҳам мустаҳ-

кам гардад! – изҳор намуд Учқун Ҷурабов.

Домани мардуми сурӯд боз васеътар шуд ва мизбонону меҳмонон машғули шодиву нишот шуданд.

Яқе аз хабарҳои хурсандибахше, ки дар рӯзи таҷлили иди истиқлол паҳн гардид, ҳамаин аст, ки аз 1-уми сентябри соли равон убури марзи Ўзбекистону Қирғизистон бо ID-корт имконпазир мегардад. Гуфта мешавад, 25 августи соли 2023 Протокол дар бораи ворид намудани тағйирот ба Созишноми байни ҳуқуматҳои Ўзбекистон ва Қирғизистон дар бораи равюи мутақобилаи шаҳрвандон аз 27 январӣ соли 2023 эътибор пайдо кард, ки дар Бишкек ба имзо расидааст.

Маълум шуд, ки тибқи тавофуқи тарафайни истифодаи амалии корти шиносии ID барои вуруд, ҳуруҷ, транзит, ҳаракат ва буди бош дар қаламрави ду кишвар аз соати 00:00 1 сентябри соли 2023 оғоз мешавад. Тибқи тағйироте, ки Протокол ворид кардааст, барои шаҳрвандони ду кишвар тартиби яғнаи содакардашудаи убури сарҳади давлатӣ қорӣ карда шуд.

Аз ин баъд шаҳрвандони Ўзбекистон ва Қирғизистон метавонанд бо шаҳодатномаи шахсият (ID-корт) то 60 рӯз ворид, ҳаракат ва дар қаламрави ду кишвар бимонанд. Барои мардуми ноҳияи Сӯх ин хабари хуш ид боли ин шуд. Ба гуфтаи онҳо ин ҳодисаи деринтизор ахиран ба вуқӯъ хоҳад пайваст ва мушкилоти пур шудани варақҳои шиносномаҳои хориҷии онҳо ба гӯшаи фароимӣ хоҳад рафт.

Мирасрор АҲРОРОВ,
муҳбири «Овози тоҷик».
Вилояти ФАРҶОНА.

Тухфаи ғайричашмдошти ҳокими Ғузур Бекзод Суёнов ба сокини ҷамоати шаҳрвандони «Шакарбулоқ»-и ноҳия Ойбек Эшалиев мавсуфро шод ва ба зиндаги дилгарм намуд.

АРМУҒОНИ ИДОАИ ҲОКИМ

Солҳост, ки ў дар деҳа зиндаги мекунад. Ҳарчанд ҳаёти фақиронае дорад, аз он хуш аст, ки фарзандони худро бо нони ҳалол ба воя расонида, барои ояндаи дурахшонанон заҳмат мекашад. Ойбек малули ғуруҳи дуом аст. Вай дар пайи як ҳодисаи нохуш саломати худро бохта, ба ин ҳол гирифта шуд. Моҳи августи соли 2014 сарнавишт уро ба ин қўй афканд, ду пояш аз кор монду дар бистар меқўб гардид. Пас аз он, ки завҷаш ҳам уро партофту ба хориҷа рафт, ҳаёт дар назараш тираву тор гашт. Модари фарзандонаш дубора барнагашт, роҳи хонаву фарзандони ноболиги худро фаромўш кард.

Ойбек рўҳафтада наҳд, ҷисми нимқораи худро аз бистар берун кашид ва зарбаи навбатии тақдирро мардонавор паси сар намуда, барои наҷоти дў ҷўяяи худ дасту остин барзад. Дар қанори деҳа дўкони назарноғире ба иҷора гирифта, ба таъмири пойёфзори мардум пардохт. Дукони похсагин таъмиратлаб буд ва хосса дар сармо он чо нишастану кор кардан машаққат буд. Ойбек пасандоз надохт, ки онро таъмир ва васеътар кунанд. Дар яке аз рўзҳои қабули шаҳрвандони ҳокими ноҳия ба хузурӣ ў рафтаву арзи муддао намуд. Ҳоким аз ҳаёти пурмахшаққати Ойбек Эшалиев оғох гардида, хеле мутаассир шуд. Аз он дар шигифт буд, ки ин шаҳр-

ванди дўчори мушкилиҳо аз ҳукумат, барои нону оби иловағӣ не, балки барои тавсеаи қойи қораш ва обод кардани он қарз мепурсад. Ҳоким ваъда дод, ки дар эздатарин фурсат қумак хоҳад кард.

Ойбек ба кор омаду дукони нави таъмири пойёфзолро бо тамоми шароити кор дида, аз шодӣ дар худ намеғунҷид, шуқронан Парвардигор мекарду ашқи шодӣ мерехт. Ин қорқои нав ба Ойбек ба шарафи 32-юмин солгарди ҷашни Истиқлоли Ўзбекистон ҳадияи шоиста шуд, он зиндаги ўро бароҳаттар хоҳад кард.

— Аз ғамхориҳои ҳукумат, ба хусус аз Президент бас сипосгузорам, ки ба дармондагон қумак мекунад, ба зиндаги шоистаи онҳоро ғамхорӣ менамоянд, — меғўяд Ойбек.

Ойбек ният дорад, ки дукони нави худро боз ҳам васеътар кунанд. Дар шафати он устхонае боз карда, ба таъмири дўчарча ва асбобҳои барқии мардуми эҳдоғош машғул гардад, нони ҳалолӣ худу ду фарзанди акнун мактабравашро таъмин созад.

Бояд гуфт, ки ҳаёти Эшалиев ғузурӣ намунани садқоти як фарди ба оила ва беҳтарин ибрати мардонағӣ дар роҳи пайдо намудани ризқи ҳалол аст.

Шариғ ХАЛИЛ,
хабарниғори «Овози Тоҷик»
дар вилояти Қашқадарӣ.

Бо ташаббуси Шўрои марказии иттиҳоди ҷавонони Ўзбекистон бо ҳамкории якҷанд вазорат ва идораҳои тахти ширини «Осудаҳолимом бо барои фаровонҳоӣ ва рӯшд» мусобақати варзишии ватанпарварии «Бисёрҳарба» баргузур меғардад.

Дар зинаи вилоятии озмон аз ҳама шаҳру навоҳии Самарқанд барои ба даст даровардани роҳат ба зинаи ҷумҳуриявӣ 16 ҷамоаи аз ҷавонони далери шуҷоатноқ таркибёфтаи қувваозмонӣ карданд.

Ҷамоаҳои ғолиб ва ғаёлол аз тарафи ташкилотчиён бо диплом ва мукофотҳои пули тақдир шуданд.

Суратгир: А. ИСРОИЛОВ (ЎЗА).

Ба пешвози соли хониши нав

ҶАРО МАКТАБ ОМОДА НЕСТ?!

Ба оғоз гардидаи соли хониши нави 2023-2024 рўзҳои башумор боқӣ монданд. Акнун тағли тобистонаи шоғирдон мактаб ба таймон расида, онҳо паси мизҳои тадрис ҳозир ҳоҳанд гашт. Бахусус, садои нахустини занғулаи мактабро маҳз хонандагони синфи якум бо пазмонии ҳарчи бештаре интизоранд. Аммо баъзе аз макотиби таълими ҷамоагонии ноҳияи Шаҳрисабз ба қабули донишомўзони худ қомилан омода нестанд.

Мактаби миёнаи рақами 58 дар ҷамоати шаҳрвандони маҳаллаи «Ғелон» қойи гирифтааст. Ин мактаб аз қадимтарин масканҳои таълимии ба шумор меғарад, ки соли 1929 чун дабистонҳои маҳви басоводӣ аз қониби ҳукумати вақт созмон ёфта, хазорҳо нафар шоғирдонро таълим тарбият дода, дар савдонҳои гардидагони фарзандони деҳа ва атрофи он хидмати босозоворо ба ағндо расонидааст. Бояд гуфт, ки бинои алоҳиди мактаб соли 1932 қад рост намундааст ва шоҳидон қисса карданд, ки деворҳои ин иморат аз санг ҷида шуда, мардум ба таърир хашар сохтаанд. Аммо миғбаъд ба талаботи давр созор наёмна, ва ҳарчанд аҳамияти таърихи дошт, аз сабаби тангии қойи ногузир вайрон карда шуд. Ҳукумат соли 2015 бинои нави дӯшоёна сохтаву мавриди баҳрабардорӣ қарор дод. Мактаб боз соҳиби ду бинои андаке қадимтарест аст, ки аз яке ошён иборат мебошанд ва соли 1985 сохта шудаву дар замони истиқлолият тибқи дастури ҳукумат чандин сол муқаддам аз ин таъмири кулл дида буд. Ин биноҳо бо гузашти солҳо дубора таъ-

мирталаб гаштаанд, аммо шўббаи таълими томақтабӣ ва мактаби ноҳия дар иҷрои ин амал аз паси панҷа мениғарад. Директори мактаб Абдурахим Қурбонов изҳори ташвиш намуд, ки дабистон аз соли 2019 рўйи таъмиро надидааст ва мурочиҷаҳо ба унвони идораҳои дахлдор бидуни натиҷае боқӣ мемонанд. Сарвари мактаб таъкид кард, соли ҳаҷорум аст, ки дабистон муҳассилонро дар ҳоли низоле қабул мекунад ва устодони ин маскани таълим ба саволҳои бешумори падару модарон посухи дақиқе дода намеғанованд. Ҳарчанд солҳои пеш ин ҳолати фарсудаи мактаб чандон ба ҷашм нахӯрди, бо гузашти солҳо фарши синфноҳа, намути умумии бино таъмиратлаб шуда, қунун як вази рикқатароваре гирифтааст. Собикдиректори ин даргоҳи таълим Шариғ Холиқназаров бо ниғаронии бештаре изҳор дошт, ки дар қунин ҳол оғоз гаштаанд, дар ҳоли ҳаҷорум дар ёд надорад. Ҷор сол ба ин сў тақрор гаштани як ҳолати дилбазан хар фарди қомеро бефарқ намеғузорад. Ба ақидаи ў, ин дар ҳолате, ки Президент соли 2023-ро «Соли эътибор ба инсон ва таълими босифат» эълон дошта, дар соҳаи маориф як қатор ислоҳоти муғид

ба амал овард. Рўзибодии Қурбонён — як тан аз омўзгори варзидаи ин мактаб гуфт, ки аз таъмир бенасиб мондани дабистон ва дар як ҳоли фатарт қарор доштану дар қунин вази дилрешкунанда оғоз гардидаи соли нави хониш ба ҳолати равонии хонандагон таъсири хеле баде мерасонад.

Чандин сол аст, ки дар Ўзбекистон аз падару модарон ҷамъовариҳои мағлардар робита ба таъмири мактаб манъ шудааст ва ин қор ҳукумат вазиғаи худ мешуморад. Бояд таъкид кард, ки фасли сармои сол дар ин мавзеи қўхистонӣ, ки зиндаги мардумаш дар баланди зиёда аз 2000 метр аз сатҳи баҳр ва 8-6 километр дур аз маркази маъмурии ноҳия бо мушкилот меғузарад, назар ба ҳамвориҳои тўлунитар ва 5-6 км илмо мекунад. Ёк мисол қоғис, ки фарқияти вақтро дар шароити қўхистон ба қиёс гиғем: Ханўз дар Ғелон ва Қўл аз анғорҳо (ҳота) ҳосили ғаллардона набардоштаанд ва худ шоди он будем, ки позӣ гандуму ҷави ин мардум ханўз сабз аст. Ин дар ҳолате, ки ҳосили ҷави гандум дар ҳамвориҳои авоҳии моҳи май ва нимаи моҳи июн қомилан ҷамъоварӣ мешаванд. Дар сардиҳои дерпойи сол қомаои омўзгориҳои мактаб ва шоғирдонии онҳо дар фаршиҳои таъмирондида маҷбур хастанд, ки ба тадриси таълим машғул гарданд ва ногузир сичатии худро аз даст диҳанд.

Хуб, ҳолати равонии хонандагонро метавон ба ифоқа овард, аммо сичатии аздастрағтаро-чи?

(Давомаш дар сах.4) →

МАКТАБҲО БО ҶИҶОЗҶОНИ ВАРЗИШВУ МУСИҚИ ТАЪМИН ГАРДИДАНД

Ҷавонони кишвари мо баробари соҳаҳои гуногуни иҷтимоӣ дар рӯшду нумӯи варзишу мусиқӣ ғаёлол иштирок менамоянд. Қарори роҳбарии давлат «Дар бораи қорабинҳои изоғвай онд ба боз ҳам рӯшд додани соҳ аманият ва санъат» дар ин бобат дастурамалаи муҳим гардид.

Аз тарафи Вазорати таълими томақтабӣ ва мактаби ҷумҳурийи соли хониши қорӣ ба 948 мактаби вилоятии Сурхондарӣ 7 намуд таҷҳизоти мусиқӣ ва 5 намуд таҷҳизоти варзишии сурпориди шуд.

Аз ҷумла, ҳамаи мактабҳои ноҳияи Сариеасиб бо қунин ҷиҶоэхо таъмин гар-

дидаанд, ки хонандагон дер боз инро орзу мекарданд. Фароҳам оварда шудани қунин шароит ба сифатноқи таълим ва рӯшди намудҳои варзиш сахми зиёд хоҳад гзашт.

(Мухбири худамон).

Шаҳри Зарағшон, ки бо нони шаҳри Конҷихо машғур аст, рўз аз рўз шукўҷи нав пайдо мекунад.

БИНОИ НАВИ МАКТАБ

Биноҳои нав қомат ағрохта, боғҳои истироҳати пур аз фавора бунёд меғарданд. Чанде пеш барои баҷаҳои мағбоб бинои нави муассисаи таълими томақтабӣ ба истифода дода шуд. Бунёди биноҳои нав илмои дорад. Ин қараён дар стратегияи таракқиёти Ўзбекистони Нав барои соли 2022-2026 ифоади худро ёфтааст. Дар айни ҳол бинои нави мактаб-интернати иғтисосонидашуда барои 504 нафар толиблӣ дар арағаи ба истифода супоридан аст. Бино аз ҳафт блок иборат буда, се ошёнана дорад. Даҳ қоттеҶ ба сифати хоёгош пурра таъмир гардида, майдончаи варзиши омодаи истифода аст.

Дар бунёди мактаб беш аз 140 нафар қорғорони идораи сохтмони шаҳр ғаёлолӣ компютери, хоҳаҳо барои мағфилоқӣ омўзиши касбу хунар мавҷуд аст. Бинои нави дар ташаққули насли наврас хидмат мекунад.

Ўзбақбойи РАҶМОН,
хабарниғори «Овози Тоҷик»
Вилояти НАВОИ.

ҶАДАФИ АСОСИ — ТАЪЛИМИ БОСИФАТ

Мактаби таълимоти ҷамоагонии рақами 1-уми ноҳияи Сўҳ дар шаҳрақи Ровон воқеъ гаштааст. Он 1 ҳазору 80 нафар хонандаро ба таълиму тарбия фаро гирифтааст. Ба баҷаҳо 81 нафар омўзгорион сабақ медиҳанд, аз онҳо 12 нафарашон дорони тоифаи олий, 9 нафарашон тоифаи якум мебошанд. Соли равон ин мактабро даҳ нафар донишомўзон бо медали тилло хаста кардаанд ва ақсарият ба муассисаҳои таълими олий дохил шудаанд.

— Мактабадон ба соли нави тахсил пурра омода мебошад. «Шунидан қай бувад монанди дидан» — бехтараш онро бо ҷашмони худ бунёд, — гуфт директори ин мактаб Адолат Нишонова ва муро ба дахлезе қалону фароҳи бинои мактаб роҳбарлади намуд.

Ноғуфта намонад, ки ду сол муқаддам бинои литсейи академии рақами 1 ба тасарруфи мактаби рақами 1 дода шуд. Барои хамин омўзгорион ва донишомўзони он соли савум аст, ки аз шароити хеле беҳтар бархурдоранд ва дарсу машғулиято дар синфноҳаҳои баланду барҳава ва зебои он меғузарад. Дахлезро маводу китабоҳои зиёдо оро додааст, ки бештари онро ашўрои панду насихатии адбонамон ташкил медиҳанд. Дар як тараф маълумотҳои расмӣ низ қойи дода шудааст ва шоғирдонӣ мактаб тавассути он бо санаҳои ба истиқлолият расидаани кишвар, қабули Қонуни Асосӣ, парчам ва рамзи давлатӣ ошно мешаванд.

— Бинои пештараи мактаб 16 синфноҳа дошт ва дарс дар ду бағст меғузашт. Ҳоло 22 синфно-

ин чо овезон мебинед, дар яке аз қорҳонаҳои интишороти компютери шаҳри Фарғона тайёр карда овардем, — гуфт директор.

Вай афзуд, ки қомаои омўзгорион то шурўйи дарсу машғулиято бештар ба мўчағҳаз намудани кабинетҳои фаннӣ, тайёр кардани воситаҳои аёнӣ, ағзонӣ додани панду андарзоҳои бузурғон ва амсоли он машғул шуданд. Санобар Раҳмонова, Шерзод Бобоқалонов, Мулло Ғафуров, Диловар Аҳмадҷонова, Исқандар Исмоилов, Додобой Тоҷиев, Абултолиб Маҷидов ва дигарон омўзгорион пешқадами мактаб мебошанд.

Дарвоқеъ, аз тамошои чанд синфноҳаи мактаб қунин натиҷа хосил шуд, ки қомаои омўзгорион аксарӣ фанҳо моҳи августро хеле пурмахсул истифода кардаанд. Хусусан, кабинетҳои адабиёт, забони англисӣ, таърих, риёзиёт ва як қатор фанҳои дигар хеле бо завқи беандоза оро ёфта буд.

— Мо дар замони мутарққӣ зиндағӣ мекунем. Рўзамарра дар атрофи мо гапу қорҳои нав рух медиҳанд. Ҳоло дарсқорон низ мувофиқи талаби замон бояд ба роҳ монем. Ман аз усулҳои гуногуни педагогика истифода мекунам, то ки шоғирдонам забони давлитро баҳубӣ омўзанд, бо ин забон равон харф зананд, китобқоро аз ин забон мутулоба кунанд. Ин усул натиҷаҳои хуб ба бор меоварад, — иброз меғарду ҳарсуғаба Дилфуза Муллобобоева.

— Шумо зинни гуза-

ронидани дарсқори қушод ё намунағӣ бештар ба қадом тарзу усурҳои таълим аҳамият медиҳед?

— Аксарӣ дарсу машғулиятоҳам мисли дарсқори қушоду намунағӣ меғузарад. Ҳамеша донишу маҳоратамро тақмил додаравам, китобу адабиётҳои лозимаро мутулоба мекунам, аз маслихату машварати устодони қордида фаровон истифода мебарам. Мақолаҳои методдиеро мехонам, ки муаллимонаш дар соҳаи омўзгорӣ таҷрибаи бой ҳосил кардаанд, — қайд намуд Муллобобоева.

— Чи шуморо дар қараёнӣ дарс азият медиҳад?

— Бо телефон ба мактаб ҳозир шудани донишомўзон. Ин воситаи алоқа тарафҳои мустибатӣ зиёд дорад. Вале истифодаи беамариди он ба доности талабагон латма мезанад. Барои хамин қунаш мекунам, ки зарари телефони ро ба шоғирдонӣ худ ғаҷоман.

— Баъзоҳо тарағдорӣ ба ўзбақӣ табдил додани синфҳои тоҷикӣ хастанд. Ин гуна шаҳсоқ дар миёни омўзгорион тоҷик низ пайдо мешаванд. Фикри шуморо перомунӣ ин мавзўе донистан мехостам.

— Ба назарам, табдили забони таълим ба ин ё он забон наҳамеша самарар хуб ба бор меорад. Агар айнан сари мавзўи табдили таълими забони тоҷикӣ ба ўзбақӣ биём, бехтарин қор хамин аст, ки тарзи тадрис ва усулҳои таълими забони ўзбақиро дар мактабҳои тоҷикӣ ба тав-

ри бояду шояд ба роҳ монем. Он вақт фарзандони мардуми тоҷиктабор ғайр аз он, ки забони модариашонро хуб хифз мекунад, забони ўзбақиро низ баҳубӣ меомўзанд. Ин даъвои банда дар мисоли мактаби худамон тасдиқашро ёфтааст ва миғбаъд низ хамин тавр хоҳад буд!

— Барои шумо, ки гуфтад, дар ҳафта ба тадрис 24 соат дарс машғул хоҳед шуд, хам қори хона ва хам ниғоҳубинӣ набароҳа вазиини намекунад?

— Ҳарғиз. Дар оилаи мо ҳар қас қори худро мекунам. Шароити мусоидат менамояд, ки ману шаҳарам аз қорҳои зиёди хона фориғ бошем. Як қатор қорқоро келини хоанамон ба чо меорад. Албатта, ман дар вақтҳои қоли ба қорҳои вай қумак мерасонам.

Дилфуза Муллобобоева дар идомани суҳбат изҳор намуд, ки барои гирифтани тоифаи олий талош дорад. Агар ба ин қор муваффақ шавад, маошаи боз боло хоҳад рафт. Дар айни ҳол маошаи бештар аз панҷ миллион сўмор ташкил мекунад. Муаллимаи меғўяд, як чо бо маоши шаҳараш қарои рўзғор ва сарфу хароҷоти дигар низ қифоят мекунад. Ба таъкиди ҳамсуҳбатӣ мо маъмурияти мактаб имсол роҳбари синфи ҳашумро ба вай супурдааст. Вай дар ин синф ҳам аз забони давлатӣ дарс меғўяд ва ҳам бо донишомўзони он дарсу суҳбатҳои тарбияғӣ меғузарад.

Мирасрор АҲРОРОВ,
хабарниғори «Овози Тоҷик»
Вилояти ФАРҶОНА.

Ҳақназар ҚУРБОНМАМАДОВ,
профессор

САДОҶО АЗ ЖАРҶОИ ТАЪРИХ

(Пурсиш ва посух аз гузаштагони бузург)

(Эссе)

(Давомаш дар шумораи гузашта).

ПУРСИШ ВА ПОСУХ АЗ АБУМАНСУРИ ДАҚИҚИ (935 - 976)

Насли асри XXI бузургӣ ва қомолоти фитрии шуморо чун суҳанвар ва поғазурои «Шоҳномаи нави» бениҳоят қадр мекунад. Шумо аз аввалинҳоро, ки хувияти қавми форсизабонро ба риштан назм қашид, меҳри худро нисбат ба гузаштагон ва дину арзишҳои маънави онҳо дар эҷодийти бадеии худ басо равшан иғдода кардаанд. Шумо дар умри хеле ҳам қўтоху бобарақати хеш тавонистед заминаи фарҳанғи эрониро алоғаттағуғуғу қунед. Пайдоист, ки меҳри бениҳоят самимитон нисбат ба ниғбон эътиқоди озодипарастии онҳо, ростгўи шумо сабаби дасисақори ва бадгўй ва дар охир боиси қатли шумо аз қониби иғротгарони дину наму миҳанфўрўшон гардидаанд. Аммо рўзи бузургӣ шумо то қунун зиндааст ва мо бо он фахр мекунем.

Пурсиши мо аз рўзи абадзindaю муборақи шумо он аст, ки қаро қунин амалҳои бад чун иғротгарии динӣ, сиёсӣ, идеолоғӣ, қатлу қуштор, фасодқори баъди чандин асри қатли бераҳмонаи шумо низ аз байн наарафта, баръақс бештарау ҳасосатар шудаанд?

Азизон, бояд гуфт, ки интиҳоби ё барғузидани ин ё он мазаҳу дин, на ба ниҳоди бунёди онҳо — ҳамзистӣ, ҳампазиғорӣ, ҳамфиқри, дўсти, балки ба қавмгарои, решаҳои этники, қўроғи така мекунаанд. «Худо»-ро, ки тағяғои маънавияти одамони аст ва неқиро аз бадӣ, равшаниро аз торикӣ, ростгори аз дурўғўғи, дўстиро аз душманӣ, луғтро аз ғазаб ҷудо мекунад ва эҳсосоти башарио бедор менамояд, ба мағмуи хурфоти табдил медиҳанд. Аз ин қост, ки дар фарҳанғи иғломӣ хурфот дар Шарқ аз Фарб дида пештар шакл меғарду ба садди пешрафт ва риғоғи қомеро меғардад. Тамоми қарғомонии усули зиндагиӣ шумо аз мубориза ба муқобили навоғарӣ — навоғарӣ дар тағакқур, дар эҷод, дар усули дарқ ва шиноти Парвардигор, дар соғандарғӣ, ки онро бидъат, бадқирдорӣ ном кардаанд, манша меғарад. Мубориза бар зидди навоғарӣ дар гузашта тамоми ғаёлолӣ мардумро фаро гирифта, то ҳатто тарбия ва таълими кўдақорон ҳам. Маърифати динӣ набояд завқу иғроаи эстетикӣ, бузури рўғийи одамонро, ки зербинои худсозии эшон мебошад инхисор (монополия) қунанд, ва гарна дар қомеро яқлўғи ба вуқў меояд, шавқу хаваси одамонро ба зиндағӣ коста мекунад.

Барои аз байн бурдани иғротгарои, хашинӣ, қатлу қуштор дар қомеро се омилро бояд амалӣ кард. Якум, маърифати динӣ бояд худро ба маърифати илмӣ муқобил нағузорад ва ба сиёсат нағарад, дувум, маърифати эколоғӣ, ки дар гузаштаи дур қобили эғтирон буд, эҳв ва дар маърифати динӣ пойдор гардад, сеюм, маърифати динӣ набояд аз метёғи меғроҷ берун равад, вағарна, тавре ки бузуғии пешин фармуздаанд, ба муҳмалот (абсурд) табдил мебад.

ПУРСИШ ВА ПОСУХ АЗ АБУБАҚРИ РОЗИ (865-935)

Шумо бузургтарин кашшоғи замони худ, аввалин шахсе хастед, ки фармуздаанд, ки барои оламиён бунёди илми педиатрӣ (тағшихи тиббии кўдақон)-ро гузоштед, нағария ва амалияро дар ҳамбағастии ноғустастии таълим додед, барои бенавоён табобатқораро дар қойҳои хушбоду ҳаво сохта, онро худ идора қардед, тартиб додани таърихи касалиҳои ҳар як фардро ба рох монед, қарроҳи кимёвио оғоз бахшидед, касалиҳо ба мисли обила ва сурхқорон дармон карда, пахтаро чун василаи истифода дар табобат барқорор қардед. Шуморо қачониён чун падағи илми кимё эғтироғ қардад. Аввалин шуда соғт (структура)-и моддаҳои кимёвио муайян карда, усули омўзиши онқоро пешинқор намудед. Шуморо асоғузори илми дорусозӣ хам меғўяд.

Шумо қамчун файласуф хам дар хусуси беқанориҳои олам дар даври маҳудияти тағакқури замони худ ва иғротгарои зиёди динӣ қасурона фикри худро боз кар-

дед. Фалсағаи худро чун дигар мутағакқирон на дар мабнон фалсағаи Юнони Қадим ва ислом, балки дар асоси фалсағаи Эрони бостон, Ҷинд ва Бобул шакл додед. Чун шахси дорои тағакқури муқтадир аввалин бор аз назари илмӣ ва фалсағӣ тамоми ағден, мазоғиб ва нубувавтаро шарқу тавзеҳ додед. Хулоса, таълимоти беназирӣ фалсағаи ва илми шумо дар асри XXI хам аҳамияти худро ғум нақардаанд. Асарҳои шумо «Ал - Ҷавӣ» («Маҷмўи илми тиб»), «Китоб дар бораи вақту замон», «Тибби Мансурӣ» (дар сӣ қилд), «Табобати беҷороғон», «Китоби лазот» ва ғаира ба забони лотинӣ, тағти номи Рамзес, тарҷума шуда, садсолаҳо китоби дарсӣ ва рўимизи ағропоиён буданд.

Мо — насли асри XXI шуморо чун асоғузори озодандешӣ, мубоғисаҳои солими илмӣ, донандаи зиндаги рўғӣ ва қисмонӣ хам мешиносем ва қадр мекунем.

Дар замони мо, замони тамаддуни рақамӣ, иғтилоти, компютерӣ маънавияти қавонон, ҳатто бисёр арзишҳои ағлоқӣ, тавре ки шумо дар китоби худ «Тибби рўқонӣ» иғшо қардаед, на фақат коста шудаанд, балки тағриф ҳам мешаванд. Қуноне ки дар асарҳои «Тибби рўқонӣ» ва «Китоби лазот» навиштаед, «Бояд ҳама чиз барои соодат ва хушбағии инсон оғарида шавад». Метавон гуфт, ки соодат ва хушбағии одам дар замони мо ба сарвату мол, ба шикапарастӣ, ба даст даровардани сарват асоё ёфтааст. Ҷне василае пайдо ва ё шакл нағрифтааст, ки ин «касали» ё рўғи табобат шавад.

Ақидаҳои муҳиме, ки аз саҳифаҳои осори ман ба шумо иғрол мешаванд, инқо рушди мусовӣ ва солими қисму қон, ақлу хирад, модӣёт ва маънавий, ғаёлолӣ назарӣ ва амалӣ, тарбия ва таълим, илму амал мебошанд. Ағар суҳан аз хусуси маънавияти фард, шахсонӣ алоҳида равад, дар ин бобат амалиётӣ худсозӣ, худтарбияғӣ, худдарқунӣ нақши муҳим доранд. Одам бо тамоми қўзиёт ва қулиётӣ худ, тибқи қонунҳои универсалии олам, ки бузуғур онро ишқ ҳам меғўяд, тағлид меошавад. Вале худсозӣ, худтарбияғӣ, худдарқунӣ ба зимми худӣ ўст.

Ба назарам табият, Эзиди бузуғу яғон қасро бидуни яғон хунару истеъдод намеоғарад, ба қўз ононе, ки гириғтори норосониғӣ қисмонӣ ё рўғӣ таваллуд мешаванд. Дар бисёр ҳолат, ҳатто дар ботину қисми қунин қасон ҳам хунар ва истеъдоде ниҳон аст. Фақат онро дарқ кардан зарур аст. Худсозӣ, худдарқунӣ, худидорақунӣ аз идораи давлат санғитар аст. Дар худсозӣ ва худдарқунӣ ман бисёр мулоғилоғи ва ҳатто душман доштам. Масалан, муносибати шоҳи сулолаи Сомониён Мансурӣ бо ман бо қунин мутағакқирони бузуғ ба мисли Носири Хуррав, Абўҳотами Розӣ, Абунасрои Форибӣ, Ҳамидиддин Қирмонӣ ва ғаира. Уламои дину мазаҳаб, анъанағоронӣ маро бад медидад, ҳатто мулҳид ҳам мон бурдаанд. Аммо ман аз роҳи ҳақиқатчиёӣ нағаштам. Бидуни муносибати солими танқидӣ ба илм, ба тамоми пағлулоғи зиндағӣ қомеро аз ҳарақат бод мезонад, ба ба бутлоқ табдил мебад, мисли бода, ки аз беҳарақатӣ хушк ё гондига меғардад.

Як тамоили номтағлибу шумо нағамдидани таълимоти ман дар бораи лазот мебошад. Намудҳои лазот бисёранд: лазоти маънағӣ ва модӣ. Масалан, лазоти шикастани ташнағӣ аз об ё хўрдани нон дар гушнағӣ лазотии модӣ (қисмонӣ) аст. Аммо лазот аз шунидани мусиқии форам ё китобҳои лазотии маънағист. Лазоти ҳақиқӣ ба дарқи Парвардигор ва арзишқои зиндағӣ мебардад. Ва низ ҳангоме ки лазот ба иғрот табдил мешавад, зиндағӣ меғардад. Дар замони шумо мағлии шикапарастӣ, ғутазани ба «лазоти» техники, компютери инсонро ба «Ҷомеи техникус», «Ҷомеи экономикаус» табдил дода, аз соадату бағти зиндағӣ мағрум қардаанд.

Ҷиндуғони қадим ғуфтаанд, ки одам аввал мағлии омўғтани захири мор мекунад, қойи он, ки аввал худро биёмўзданд, ки захр дорад ё на. Албатта, на ҳар қас ба худидорақунӣ ғайрату қўрғат дорад. Барои ин иғроаи матин лозим аст. Аз ин ҷиғат инсон будану инсон шудан заҳматӣ бисёрро тақозо мекунад. Ман барои дигар меғўям: «Инсоне, ки ҳадағаш хидмат ба Худост, инсонӣ хуб аст. Аммо инсоне, ки ҳадағаш хидмат ба инсонхост, яқинан, асилтарини инсонхост аст».

(Давом дорад).

Дар нигористон

«ДАРАХТИ ДҶСТӢ БИНШОН...»

Зери чунин шиор ба муносибати 32-юмин солгарди истиқлоли давлатии Ўзбекистон ва Тоҷикистон дар нигористони «Регистон» намоиши асарҳои навъи кундал, ки аз ҷониби омӯзгорону шоғирдони Донишкадаи санъат ва дизайни Душанбешаҳр офаридаанд, тантанавӣ кушода шуд.

Ҷўта истодаанд. Дар байни 1 ҳазору 500 нафар талаба 30 нафар писарону духтарони Ўзбекистон низ ҳастанд. Дар омади гап бояд таъкид намоям, ки ман соли 1993 дар Самарқанд будам. Хушбахтона, боз омадам ба шаҳри бостонӣ. Дигаргунӣҳо як олам. Воқеан, мо

Дар чорабинӣ аҳли фарҳанг, рассомон, ҳайкалтарошон, муҳлисони санъати тасвирий, вакилони расонаҳои ахбори оммавӣ ва дигарон ширкат варзиданд.

Раиси Иттифоқи рассомони Ўзбекистон Иброҳим Валиҷаев ба анҷумани фарҳангии ҳусни ифтихоб бахшида, риштаи суҳанро ба Сафири Фавқулода ва Мухтори Тоҷикистон дар Ўзбекистон Абдуҷаббор Раҳмонзода дод.

– Барҳақ, соли 2018 дар таърихи муносибатҳои дӯстонаи халқҳои тоҷикӣ-ӯзбек саҳифаи наво ба боз шуд ва он бо хатти заррин сабт ёфт, – гуфт нотик. – Боиси хушнудист, ки ин муносибатҳои неку созанда, бешак, бо ному корнома, ибтиқор ва часорату матонатии асосгузори сулҳу Ваҳдати миллӣ, Президенти Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Президенти Ўзбекистон муҳтарам Шавкат Мирзиёев иртиботи ноғусастани доранд. Онҳо бо имону ихлоси пок ба истиқболи яқдигар ва мардуми ду кишвари ба ҳам дӯсту бародар қадамҳои устувор гузоштаанд. Имрӯз барои муошират ва рафту омади озодонаи шаҳрвандони ҳар ду кишвар чиҳати дидорбинии ҳешу табор, ёру дӯстон, саёҳату тичорат ва чорабинӣҳои фарҳангии тамоми имкониятҳои зарурӣ фароҳам оварда шудааст. Далели раднопазир дар Самарқанд ташкил ёфтани намоиши асарҳои навъи кундал аз ҷониби омӯзгорону шоғирдони Донишкадаи санъат ва дизайни Тоҷикистон аст.

– Санъати тасвирий воқеиятҳои дақиқу предметҳои мавҷударо тавассути образҳои реалӣ, дар шакли аслиҳои инъикос мекунанд, – гуфт ректори Донишкадаи санъат ва дизайни Тоҷикистон, профессор Ҷамшед Ганизода. – Мо беш аз 80 асари навъи кундалро овардем, ки дар асрҳои XIV–XV дар Самарқанду Бухоро машҳур буд ва онҳо дар ёдгориҳои таърихӣ ин ду шаҳри бузурги бостонӣ бӯстонӣ мушоҳида мешавад. Ҳоло дар Тоҷикистон ин хунаро дар офаридаани иншоотҳои замонавӣ истифода мекунанд.

Дар донишкадаи мо санъати кундалро ҳаматарафа ом-

ромиқаддро бо фарорасии 32-юмин солгарди истиқлоли давлатии Ўзбекистон аз таҳти дил табрик гуфта, тамоми хушиҳои зиндагиро таманно дорам.

Сипас, ҳозирон бо тавҷуҳи хосса асарҳои нотакрору хунармандона офаридашударо аз назар гузаронидам, як олам таассурот гирифтанд.

– Санъати тасвирий воқеиятҳои дақиқу предметҳои мавҷударо тавассути образҳои реалӣ, дар шакли аслиҳои инъикос мекунанд, – гуфт ректори Донишкадаи санъат ва дизайни Тоҷикистон, профессор Ҷамшед Ганизода. – Мо беш аз 80 асари навъи кундалро овардем, ки дар асрҳои XIV–XV дар Самарқанду Бухоро машҳур буд ва онҳо дар ёдгориҳои таърихӣ ин ду шаҳри бузурги бостонӣ бӯстонӣ мушоҳида мешавад. Ҳоло дар Тоҷикистон ин хунаро дар офаридаани иншоотҳои замонавӣ истифода мекунанд.

Дар донишкадаи мо санъати кундалро ҳаматарафа ом-

баъди Самарқанд ба Бухоро раҳти сафар хоҳем баст ва дар он чо нигористони хешро ташкил мекунем.

– Ман бо ҳамкасбон, устодони Донишкадаи санъат ва дизайни Душанбешаҳр Сорбон Шифоев ва Муноҷот Бойматово омадам, – ба суҳбат ҳамроҳ шуд Муҳаммадкарим Расуллов, – асарҳои хешро ба ҳукми муҳлисон гузоштем. Дар Самарқанд мусаввири номдор ва соҳибтаҷриба хеле бисёр, ки эшон ба амалиёти мо баҳри холисона хоҳанд дод. Бинобар ҳамин ин чорабиниҳо чорабиниҳои сайқали истеъдод гуфтан мумкин аст.

Дар поёни анҷумани фарҳангии сардабири «Овози Самарқанд» Баҳодури Раҳмон китобҳои тозанаширо эҷодкорони тоҷики вилоят ва маҷаллаҳои «Дурдонаи Шарк»-ро тақдими намуд.

Зоҳир ҲАСАНЗОДА,
хабарнигори
«Овози тоҷик» дар
вилояти Самарқанд.
Аксбардор:
Шаҳзод КЕНҶА.

ҶАМОАТИ ИТТИҲОДИЯИ ТИББИИ ШАҲРИ САМАРҚАНД

тамоми мардуми Ҷумҳурии ба ифтихори

32-юмин солгарди

Истиқлолияти давлатӣ муборак менамояд!

БА ХОНАДОНИ ҶАР ЯКИ ОНҶО ТАНДУРУСТӢ, САРБАЛАНДӢ, ХОНАБОДӢ ВА РӢЗӢОИ ФАРАҶБАХШУ НЕКРО ТАМАННО ДОРАД!

Ҷамеша осмонамон софу беғубор, дар кишварамон осоиштагӣ ҳукмрон бод!

Машъалони маориф

ПАЙРАВИ БОБОВУ ПАДАР

дар мактаби 43-юми ноҳияи Нуратои вилояти Навоӣ — Элмуроди Рӯзиро натаҷо дар кишвари мо, балки дар ҷумҳурии ҳамося низ мешиносанд. Амақаш Рӯзимурод Рӯзиев, низ аз пайи падар рафта, факултаи математикаи Донишгоҳи давлатии Тоҷикистонро хатм намуда, то синни нафақа дар яке аз мактабҳои маркази ноҳияи Гулистон вилояти Сирдарё ба кори таълиму тарбия машғул буд. Маъз дар ҳамин оила Саодат Бекназарова ба камол расидааст, ки имрӯз яке аз хабарнигоринони пешбари рӯзномаи «Овози тоҷик» мебошад. Дар оила, ки ҳама ба китобу дафтар сару кор дошанд, Хиллолбойро бетаъсир набуд. Аз хурдӣ ба китобу китобхонӣ ҳу гирифт. Дар бедории худшӯносӣ ва ташаккули маърифати аҳли оила афсонаву ривоятҳои холаи Хосият (момои Хиллолбой) ҳам мавқеи муҳим дошт. Ба таъбир Хиллолбой дар деги пур аз маърифат «пухта» гардид.

Меъянӣ, ки: **Ҳамоса зи ҳамося гирад панд,**
Ангуз зи ангуз гирад ранг.
Ин ҳақиқати ҳаёт низ дар зиндагӣ ва фаъолияти Хиллолбой равшан ба мушоҳида мерасад. Дар ҳамосиягӣ бо ӯ омӯзгорони собиқадор, ки саросари ҷумҳурий ва берун аз он машҳуранд — Абдуназари Набӣ ва Салими Фафур зиндагӣ доранд. Суҳбату муошират бо ин омӯзгорон худ сабақест дар ҳаёти кас. Ҷар ду ба Хиллолбой дар мактаб низ сабақ додаанд. Ҷар рӯз бо ҳам вомеҳуранд, аз суҳбати ҳамдигар баҳра мегиранд.

Ана, дар чунин муҳит Хиллолбой ба воя расид, мактаби содиро хатм намуд. Пешаи бобоиву падариро аммаро интихоб намуда, ҳуҷҷатҳояшро ба бахши забон ва адабиёти тоҷики

Донишгоҳи давлатии Самарқанд супорид. Сабақҳои аз устодон гирифтани натаҷо дод, донишҷӯ гардид. Асосҳои илми забон ва адабиёти форсии тоҷикӣ, ҳамчунин адабиёти ҷаҳонро омӯхт. Ҳамон аз устодон Садрӣ Саъдиев, Аслиддин Қамарзода, Чумъа Ҳамроҳ, Сирҷо Хӯҷақулов ва дигарон хотироти нек ибороз мекунанд. Пас аз хатми донишгоҳ ба зодгоҳ баргашт. Фаъолияти омӯзгоришаро дар мактаби рақами 30-юми деҳаи Соҳурд ба ҳайси муаллими забон ва адабиёти тоҷик оғоз намуд. Оғоз ба баромадаш аён аст. Зуд байни ҷамоати омӯзгорон унс гирифт ва мавқеи худро пайдо кард, ба дилу дадаи толибилмон роҳ ёфт.

Дарси яқсоатаи омӯзгори бомаҳорату соҳибқадри бо ҳақиқати бадеии калонҳаҷми хонданӣ шабоҳат медиҳанд. Дарс, ки шавқовару хотирмон аст, 45 дақиқа гӯё дар 5 дақиқа ба охир мерасад. Хонандаи соҳибзабв дарси навбатиро бо иштиёқ интизорӣ мекунанд. Омӯзгор бод актёр бошад, дар ҳар ҳолат ба дили хонанда роҳ ёбад, ӯро аз олами дигар оғоз намуда, диққаташро ба худ ҷалб намуда тавонад. Хиллолбойро чунин хусусият хос аст. Ҷ. Рӯзиев омӯзгори ҷӯнадаву эҷодкор аст. Пайваста меомӯзад.

Бо замон ҳамнафас аст. Аз моҳияти сиёсат, рушди иқтисоду иҷтимоӣ ва фарҳангии кишвар ва кишварҳои ҳамоса хуб оғоҳӣ дорад. Аз техника ва технологияи педагогикаи замон хуб бархурдор аст. Ва ин ҳамаро дар ҳар соати дарсӣ мавридӣ истифода қарор медиҳад. Дар дили толибилмон тафаккуру маърифати хештанашносӣ ва ҳиссиёти бо замон ҳамнафас буданро ташаккул медиҳад.

Хиллолбой бо толибилмон асосан дар ду ҷабха кор пеш мебарад. Аввали дарси анъанавӣ бошад, дуввумин, кори индидуидуалӣ бо хонанда мебошад. Борҳо дафтарҳои иншо ва нақли хаттии хонандагонро варақ гардонидаам. Мушоҳида намудаам, ки омӯзгор ба ҳар як аломату ҳарфу калма ва ибораву ҷумлаи шоғирд бефарқ нест. Бо қалами суҳр ҳар як иштибохро ислоҳ намудааст. Ҳатто ҷумлаҳоро тартиб дода, иштибоҳи шоғирдонро нишон додааст. Ин худ як аёният аст шоғирдор. Ҷ. Рӯзиев маҳфили адабиёт, масъулияти газетаи деворини мактаб дар зинмаи ӯ мебошад. Намунаҳои эҷодии хонандагон дар он дарҷ меёбад. Борҳо шеърҳои хуб ва хабарҳои хонандагонро мактаб дар саҳифаҳои «Овози тоҷик», «Ховар» ва «Булбулча доно» ҷоп шудаанд...

Соле нест, ки хонандае ба факулта ва ё бахши забон ва адабиёти тоҷикии донишгоҳҳои ҷумҳурий дохил нашавад. Танҳо дар бахши забону адабиёти тоҷикии Донишгоҳи Ҷирҷик 5 хатмақдаи мактаби рақами 30-юми ноҳияи Нурато тахсил мегиранд. Ногуфта намонад, соли равон хатмақдаи мактаб 100 фоида ба донишгоҳҳои гуногуни ҷумҳурий дохил шуда, сазовори номи донишҷӯ гардиданд. Солҳои охири қадри омӯзгор то ҷое боло рафтааст. Заҳматҳои шаборӯзи Хиллолбой Рӯзиев низ аз назар дур намонд. Соли равон аз ҷониби ҳокимияти вилояти Навоӣ бо телевизиори «ROYSON» мукофотонида шуд.

Ўзбакбойи РАҲМОН,
хабарнигори «Овози тоҷик».
Вилояти Навоӣ.

ҶАРО МАКТАБ ОМОДА НЕСТ?!

(Аваллаш дар сах.3).

Аз рӯйи маълумоти бадастомада, барои таъмири мактабшӯбаи таълими томактаби ва мактаби ноҳия дар сметаи кори тарғиб худи 26 миллион сӯм маблағ дархост намудааст ва 26-уми июли соли ҷорӣ қарори ҳокими ноҳия низ ба имзо расидааст, аммо аз ин маблағ то кунун на пайе ҳасту на ҳайдаде!

Аммо аҷоиботи қор он аст, ки ҳар сол омадиҳои мактабҳо ба соли нави хониш аз тарафи комиссияи махсусе омӯхта мешавад ва барои идораҳои болоӣ ҳисоботе ироа мегарданд ва дар ҷумлаи ҳисобот ҳоли мактаби рақами 58-уми ноҳияи Шаҳрисабз чӣ гуна арзёбӣ шуда бошад?! Борё ё довар гашт, ки 11-уми август дар деҳаи Фелон бо ширкати сарварони ҷаҳор идораи ҳукукми ноҳия мулоқоте баргузор гардид, ки рӯзномаи «Овози тоҷик» дар шумораи 16-уми август таҳти унвони «Мушкилҳо зиёдад, аммо...!» гузоришро ба нашр расонида буд. Дар ин мулоқот дар радиои даххо муаммоҳои рӯзгори мардуми мушкилоти вобаста ба тарғиботи мактаби рақами 58 низ ироа мегардад ва ин имкон медиҳад, ки таълим дар як бахш идома кунад.

Омӯзгор Рӯзиевӣ Қурбонов гуфт, ки дар шароити қўристон дар ду баст таълим додани хонандагон аз хатарҳои ҳолий нест. Дар ду қорҷаи соли хониш дар мавзӯҳои қўристонӣ зуд шом мейорафад ва аз эҳтимол дур нест, ки шоғирдони мактаб ба ҳайвонҳои ваҳший рӯбарӯ гардида, мавридӣ ҳамлаи онҳо

қарор гиранд. Вай таъкид кард, ки дар мактаб воқеаи гардидааст, ки замоне барои ташкил намулдани колҷез аз дастӣ мактаб гирифта буданд. Ҳоло дар он мавзӯ бинои наво низ сохта шуда, соҳиби 180 ҷойи таҳсил мебошад ва имрӯзо беназорату бекор ҳолида, худ аз худ фатарот мегардад. Хуб мешуд, ҳамоно бино дубора ба мактаби рақами 58 баргардонда шавад. Агар ин қор ҷомаи амал гушад, дабистон таърихӣ дар як баст мегузарад.

Аммо набудани китобҳои бадеӣ дар дабистон низ як мушкили ҳалталаб маҳсуб меёбад. Китобхонаи дабистон аз соли 1985 то 2009 соҳиби 6000 ҳазор адад китоби бадеии тоҷикӣ будааст, аммо дар пайи қирқобитиҳои солҳои минбаъда ҳамоно аз рафқо ҷидаву ҷун боқмондаи замони шӯравӣ ба доми фано супоридаанд. Ҳоло бо саъю эҳтимоли устодону шоғирдони дилсӯз 500 нуса китоби бадеии тоҷикӣ гирд оварда шуда, ба ҳазинаи мактаб ҷидаву ҷун меафтад. Аммо ин теъдод хеле кам буда, идораҳои дахлдорро мебард дар таълими китобхонаҳои мактабҳои тоҷикӣ ва адабиёти бадеии ба забони миллии ин мардум саъй кунанд. Ин мушкил хоси як мактаби рақами 58-и ноҳияи Шаҳрисабз набуда, тамоми дабистонҳои таълимашон ба забони тоҷикӣ ҷумҳурий аз он азият мекунанд. Акун фурсат расида, ки мушкили китобҳои тоҷикӣ дар идораҳои болоӣ муҳимма ва ба таври мусбат ҳал карда шавад!

Шариф ХАЛИЛ,
хабарнигори «Овози тоҷик»
дар вилояти Қашқадарё.

Овози тоҷик
МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Қонунчилик палатаси Кенгаши,
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси
Сенати Кенгаши ва Ўзбекистон
Республикаси Вазирлар Маҳкамаси.
Тоҷик тилида нашр этилади.

Ҷонишини сармуҳаррир Тоҷибой ИКРОМОВ

Рўзнома ҳафтае ду маротиба: рўзҳои чоршанбе ва шанбе ҷоп мешавад.

Рўзнома дар компютерхонаи идора ҳарфчинӣ ва саҳифабандӣ гардид.

Ҳаҷми насри бадеӣ, очерку мақола аз 5 саҳифаи ҷопи дун интервали ва шеър аз 50 мисраъ зиёд бошад, идора қабул намекунад. Рўзнома ба мактубҳои интишорнашуда ҷавоб намегардонад.

Рўзнома 25 июни соли 2008 дар Оҷонсии матбуот ва ахбороти Ўзбекистон тахти рақами 0003 ба рўйхат гирифта шудааст.

Индекси нашр — 170. Фармоиши 2 Г-825.
Адади нашр 4558 ҳаҷм 2 ҷузъи ҷопӣ. Усули нашр — офсет, андозаи А-2.

1 2 3 4 5 6

Мухаррири навбатдор: Н. Нодирова.
Саҳифабанд-дизайнер: Х. Тўхтаева.
Мувофиқи ҷадвал — 21.30
Ба ҷоп супурда шуд — 02.30

Нишонии мо:
100000 ш. Тошканд,
кўчаи Матбуотчилар, 32.

Телефонҳо: қабулгоҳ: 233 - 82 - 83;
Котибот 233 - 83 - 35. Факс: 233-57-30.
сайт: http://ovozitojik.uz/, e-mail: ovozitoj@umail.uz, ovoz@list.ru
Индекси обуна 170.
Матбааи таъбуи наҷри Ширкати Саҳомии «Шарк».
Нишонии қорҳона: кўчаи Буюк Тўрон, ҳончаи 41.